

ITEM NO 10663/53

K/MP
27 Oct
VI/2/1973

CZECHOSLOVAKIA

BORDER ZONES

Military
Security Measures
Border Guards
Traffic
Escapes
Border Tightening
Deserted Areas

COMMUNICATIONS

Railways

INDUSTRY

Power
Mining Uranium
Mining Oil
MORALE AND GENERAL MOOD
Jokes

GENERAL REPORT ON THE SOUTH MORAVIAN SITUATION /PART III/

SOURCE ROME : Regular RFI Stringer from a Czechoslovakian refugee.

DATE OF OBSERVATION : Until September 1953.

ENGLISH SYNOPSIS

1. Description of the frontier zone.
2. How the frontier police works.
3. The food situation in the area of Southern Moravia.
4. Jokes against the regime.

EVAL. COMMENT : This report contains excellent information about conditions in subject border zone and about the control of trains crossing to Austria and back again. The description of escape preventing devices in the border zones is believed to be accurate and corresponds with information available in our files. /See Item Nos 14174/52 and 6238, 1530, 8093/53./ The jokes circulating at present in CSR expressively reflect the present food shortage and general want in the country.

/more/

ITEM NO 10663/53
/cont d/

According to some previous reports, it is obvious that even after the introduction of a free market in CSR, there is a shortage of many food stuffs like sugar, butter, fat, meat, etc. For more details about shortages see Item Nos 8495, 8092, 9385, 8440, 8766, 9385/53. The construction of the power plant near HODONÍN was reported in Item Nos 3894/52 and 00609/53 and in one background report. The trial borings for oil to be carried out near HODONÍN were confirmed by Monitoring of 13.2.1953, page 550.

X X X

Informátor /železniční zaměstnanec z BŘECLAVI, který utekl/ byl vyzván, aby získal všechny informace o pohraničním pásmu a o vojenských opatřeních na hranicích. Získané správy nemohl informátor již předat, proto je podává až nyní. Vojenská opatření v pohraničním pásmu mezi ZNOJMEM, BŘECLAVÍ a DĚVÍNSKOU NOVOU VSÍ jsou tato :

V tomto úseku pohraniční pásmo je označeno bílými tabulemi na dvoumetrových kůlech, hnědě natřených. Tabule mají rozměr asi 50 x 30 cm, jsou červeně orámované a je na nich červenými písmeny tento nápis: "Pohraniční pásmo, vstup jen na povolení". Tyto tabule jsou podél pohraničního pásma rozmístěny asi ve vzdálenosti 100 - 150 metrů, podle důležitosti terénu. Pohraniční pásmo v tomto úseku je hluboké místy 5 - 15 km, zase podle povahy a vojenské důležitosti terénu. Propustky do pohraničního pásma vystavuje poručík CYPR /fnu/ na stanici StB v BŘECLAVI. Propustky dostanou jen lesní dělníci, hajní, zemědělství dělníci a konfidenti. Do mrtvého pásma nedostane propustku nikdo. Ve vyjimečně naléhavých případech, jako při vysazování stromků, odvoz sena atd. dostanou se lidé do mrtvého pásma za doprovodu vojenských hlídek. Jinak, kdo by byl přistižen v mrtvém pásmu, i kdyby měl i povolení do pohraničního pásma, může být ihned bez jakýchkoliv vyzvání zastřelen. V pohraničním

/more/

pásmu hlídky před střelením zvolají "Stůj". První překážky jsou asi 500 - 1000 metrů v hloubce pohraničního pásma. Odvoz dříví a sena z území za prvními překážkami /z ostnatého drátu/, obstarávají výlučně vojenské hlídky. V době nárazových sezonních prací může na zvláštní povolení vypomoci zde též ozbrojená milice. Překážky jsou jednak z ostnatých drátů, které jsou upevněny na sloupcích ze smrkového dřeva. Tyto sloupky jsou ve třech řadách za sebou ve vzdálenosti asi 1,5 m. Výška první a třetí řady je stejná, střední řada je asi o 50 cm vyšší a ke každému sloupku je upevněna nahoře malá dřevěná destička za tím účelem, aby se na ní mohlo namontovat elektrické vedení. Mezi jednotlivými řadami jsou umístěny nášlapové miny. Miny pokládá v tomto pásmu PAVLÍK /fnu/ z BRODSKÉHO na Slovensku. Drátěné překážky jsou postaveny uprostřed zoraného a uhrabaného pásma, asi 20 m širokého. Několik metrů před překážkami je natažena tenká, téměř neviditelná rybářská šňůrka z damilu nebo solinu. Při nárazu na tuto šňůru uvedou se do pohybu raketová zařízení. Pokud na tento drát narazí vysoká zvíř, je ihned skolena. V korunách vysokých stromů a na přehledných místech jsou umístěny pozorovací věže. Členové pohraniční stráže jsou vybaveni automatickými samopaly, koňmi, auty a na koženém řemeni silnými reflektorky. V každé skupině pohraniční stráže jsou dva až tři psi. Na železniční trati BŘECLAV - VÍDEŇ jsou překážky, které zabráňují průjezdu vlaků. Jedna překážka leží na kolejích, t.zv. výkolejka, takže vlak by se vyšinul. Druhá překážka jsou silné železné závory napříč kolejemi. Podle trati jsou vykopány široké a hluboké příkopy, naplněné vodou.

Prohlídka vlaku určeného do ciziny. Před odjezdem vlaku projde jeden železniční zaměstnanec a jeden příslušník od celní kontroly podél vlaku a prohlíží, zda plomby jsou neporušeny a zda větrací okénka u zakrytých vozů jsou správně uzavřena. Otevřené nákladní vozy se prohlíží, dveře u brzdových budek musejí být otevřeny na obou stranách, rovněž u vagonů prázdných. Asi pět minut před odjezdem vlaku musí výpravčí stanice hlásit celní a pasové kontrole, že vlak odjede. K vlaku se pak dostává jeden zaměstnanec ČSD, člen pasové kontroly a člen

celní kontroly. Člen pasové kontroly provede prohlídku služebního vozu a v lokomotivě, odebere od rakouského vlakvedoucího seznam jízdni čety a potom se může vlak dát do pohybu. Při vyjíždění z nádraží jsou ještě po obou stranách hlídky, aby nemohl ještě nikdo naskočit do rozjíždějícího se vlaku.

Když přijede rychlík z Rakouska do stanice BŘECLAV, provádějí kontrolu tři členové od pasové kontroly a tři od celního úřadu. Hlavní prohlídka je až po odpojení rakouské lokomotivy, když vlak odtáhnou mimo nástupiště. Zde provádějí kontrolu členové pasové kontroly oblečení v montérkách. Polštáře seřadel propichují dlouhými jehlicemi a všechny oddělitelné součástky odmontují, zda tam není něco ukrytého. Tato prohlídka trvá jednu a půl hodiny. Pohraniční stráž je ubytována ve VALTICÍCH, asi 200 m od železniční zastávky "VALTICE MĚSTO", v soukromé vile, zabavené jednomu doktorovi. Kopule vily jim slouží jako pozorovatelná. Na patroly však chodí pohraniční stráž z jiné budovy, která leží při silnici do Rakouska, asi 1 a půl kilometru od VALTIC.

Asi 4 km od rakouských hranic se konají prohlídky nákladních vlaků jak při vstupu do ČSR, tak při odjezdu. Tři členové pohraniční stráže projdou podél vlaku /jeden z nich je velitel a chodí zpravidla po levé straně/ směrem od VÍDNĚ./ V případě, že mají s sebou psa, pod vozy se nedívají. Nemají-li psa, pak prohlídnou všechny podvozky. V noci se svítí silnými ručními reflektory. Znovu kontrolují plomby v případě, že plomba je porušena, mají příkaz vůz otevřít, prohlédnout a znovu zaplombovat. /železnými tyčemi prohlížení vagonů a uhlím, u chladících vozů kontrolují též schránky pro led/ chladičí zařízení/. Zvláště pečlivě kontrolují služební vůz, lokomotivu a tendr na vodu. V době kontroly leží po obou svazích kolejí dva členové pohraniční stráže se zbraní připravenou k palbě. Kromě toho je přes trať vysoký dřevěný most na kterém stojí dva další členové pohraniční stráže a odtud pozorují průběh prohlídek.

Pohraniční stráž je v tomto prostoru ubytována v těchto místech: v bývalém Lichtensteinském zámečku /Pohansko/, v zámečku NA LÁNECH /velitelem je zde podporučík NOVÁK/, v t.zv. Ruském domě /asi 1 hodinu od LANŽHOTA/, kde se nyní stavějí nové ubikace.

/more/

V celém úseku mezi ZNOJMEM a DĚVÍNSKOU NOVOU VSÍ jsou všechny bývalé pevnůstky již opraveny. Pevnůstky jsou jednak maskovány trávniky /drny travnatého porostu/, jednak kamením. Informátor říká, že v červenoci se prováděla v pevnůstkách kontrola munice. Jednak byla vyměňována, jednak doplňována.

Mezi pracujícím lidem na BŘECLAVSKU se tradují tyto zkažky : Víte co je nového? Z Ruska dostaneme velkou zásilku bramborových semen, která když vzklíčí, pak se sazenice nemusejí vůbec okopávat a ohrnovat, prostě to budou brambory "Mičurinky". Tyto brambory jsou hlubokokořenáče, které narostou až do hloubky 2 metrů, i když je třeba sucho. Jikný druh bramborových semen se bude sázet do čtverců přímo v bramborovém koši, takže na podzim se prostě koš plný brambor jen vytáhne ze země a nasype do pytlů. - Šel Tonda Práce po PRAZE a viděl dělníka, který měl pod paží otýpku sena a jak po stéblech seno přežvykuje. Tonda Práce soudruha zastaví a povídá mu: "Nejez to seno, člověče, tady máš 2,50 a kup si kus chleba. Za chvíli přijde GOTTWALD a ať si potom nemyslí, že nemáš co jíst. Přišel GOTTWALD a procházel se rovněž po PRAZE, aby se přesvědčil, jaká se životní úroveň pracujících. Potkal zase toho dělníka s otýpkou sena, jak přežvykuje jedno stéblo za druhým. GOTTWALD dělníka zastaví a povídá mu: "Člověče, to nemáš nic lepšího k jídlu? Tady máš 20 Kčs, jdi a kup si něco k jídlu, co jedí lidi." Za chvíli přijde STALIN a co si pak pomyslí, když tě uvidí, že jíš seno." Přišel STALIN a zase vidí, jak dělník jí plnou hubou seno. Dělník si myslel, že od STALINA dostane alespoň 50 Kčs, ale STALIN mu povídá: "Ty vole, proč si nenecháš také něco na zimu?" - Mezi lidem se na nápěv místní lidové písničky zpívají tato slova: "Vynašli mašinu s velkým měchem, chtějí nás krmít stlačeným vzduchem." - Po STALINOVĚ smrti dávali si dělníci vzájemně tuto otázku: "Který z mučedníků nejvíce vytrpěl, když ho natahovali na skřípec?" - "STALIN" - "Jak to" - "Ti ostatní byli alespoň bosí, kdežto STALINA natáhli s papučema." - Dělníci se zdraví: "Soudruhu, čest práci, hanba výplatě" - nebo: "Soudruhu, čest práci, dříve Nazdar!" Jiný pozdrav, když přijde někdo navštívit druhého: "Dobrý den, nemáme, zeptejte se za měsíc!" /na nedostatek potravin v obchodech/.

Když Rus objevil Ameriku, tak ho tam na břehu přivítal Čechoslovák a hrál mu na harmoniku "Píseň práce". --
Letošní vánoční remuneraci přinesou dva andělé. Jeden bude pět: "Neseme ti peníze na peruti" -- druhý: "Na-
lašlem ti".

Informátor říká, že milicionáři a členové SNB si mohli při měnové reformě vyměnit všechny peníze v poměru 1 : 5. Bezprostředně po reformě téměř úplně zmizelo z obchodu: cukr, maso, sádlo a máslo. Nyní je ve městech celkem dost potravin, ale na venkově se může koupit za 14 dní jen 1/2 kg cukru, půl kg sádla a za jeden týden 1 kg masa. Ale i na tyto potraviny stojí lidé ve frontách, již od čtyř hodin ráno. Pro doplnění těchto potravin, pokud lidé mají dost peněz, jezdí buď do BRNA nebo do BRATISLAVY. V těchto městech obcházejí pak obchody a všude dostanou po půl kg čeho žádají.

Mezi lidmi se mluví, že u JIHLAVY bylo nalezeno bohaté těžiště uranové rudy, mnohem bohatší snad ještě než jsou uranové doly jáchymovské. U HODONÍNA se dostavuje nová elektrárna, vytápěná dřevěným uhlím z RATIŠKOVIC a z DUBNAN. Mezi BŘECLAVÍ a POŠTORNOU se staví čtyři nové železniční mosty přes Dyji. V okolí míst: BOŘÍ LES, BŘECLAV, POHANSKO, PODIVÍN, HODONÍN, LUŽICE, TÝNEC se konají ve velkých rozměrech průzkumné vrty na hledání pramenů nafty.

E n d